

JORDI PUNTÍ

TOT MESSI

Exercicis d'estil

10

Empúries

narrativa

Jordi Puntí

Tot Messi
Exercicis d'estil

Editorial Empúries

Barcelona

Primera edició: abril del 2018

© Jordi Puntí, 2018
Per mediació de MB Agència Literaria SL

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: gama, sl
Impressió: Cayfosa
DIPÒSIT LEGAL: B. 6.859-2018
ISBN: 978-84-17016-49-4

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

TAULA

<i>Preàmbul</i> , 11
Debut, 15
Un nen, 19
El tovalló de paper, 25
Adjectius, 29
Cristiano Ronaldo, 33
Sacrifici, 39
Abans i després, 45
Penals, 51
Segle XXI, 57
Diego Armando, 67
Aerodinàmica, 71
Maradona, 77
Caminar, 81
Ronaldinho, 85
Lesions, 91
No-ficció, 97
Somriures i llàgrimes, 103
Ficció, 109
Tatuatges, 115
Me n'enrecordo, 121

Rússia, 127
Immortal, 135

Agraïments, 141

Qué lindo sería ser cinco segundos él, para ver qué sensación.

JAVIER MASCHERANO

A vegades em pregunto si Messi és humà.

THIERRY HENRY

El millor jugador del món és Messi. El segon millor jugador del món és Messi lesionat.

JORGE VALDANO

Sir Isaac Newton ens mira des d'allà dalt i diu: «Jo estava equivocat i Messi té raó. Ell desafia la gravetat».

RAY HUDSON

L'èxit del Barça sempre depèn de la felicitat de Messi.

RAMON BESA

DEBUT

Diguem-ho de seguida: Leo Messi va debutar al primer equip del Barça amb una derrota intranscendent: 2-0 en un partit amistós contra el Porto, per celebrar la inauguració del seu nou estadi, l'Estádio do Dragão. Era el 16 de novembre de l'any 2003, un diumenge, i avui dia a molts portuguesos els agradaria que hagués marcat el primer gol de la història en aquell camp, però no. El seu debut va transcórrer amb la mateixa normalitat que regeix la vida de tots els futbolistes joves. Un dia et convoquen per a un amistós amb el primer equip, viatges amb els grans, te'ls mires amb timidesa i admiració, i llavors l'entrenador et fa sortir vint minuts al final del partit. Abans de jugar, aquesta oportunitat et sembla un regal dels déus; després et mortifiques recordant tot el que hauries pogut fer i no t'ha sortit. En el cas de Messi va ser ben bé així: la nit abans no va dormir de nervis i l'endemà es lamentava d'una bona ocasió perduda per marcar. Fa poc, però, em vaig tornar a mirar el partit i, amb la perspectiva i la informació dels anys, és fàcil adonar-se que aquell noi baixet amb la samarreta que li anava baldera va animar lleugerament, sen-

se estridències, una nit de novembre més aviat enso-
pida a Portugal, que ja de per si no és un país gaire
animat. Fins al punt que et preguntes què hauria pas-
sat si hagués jugat més estona, o fins i tot des del
primer minut.

Com que la majoria dels jugadors del primer equip
eren amb les seleccions, aquella tarda Frank Rijkaard
havia muntat una alineació circumstancial: el porter
Jorquera, Oleguer, Márquez, Navarro, Gabri, Xavi
i Luis Enrique eren els noms coneguts, la resta de ju-
gadors venien de categories inferiors. A la segona
part hi va haver el típic ball de canvis dels amistosos,
perquè ha de jugar tothom, i finalment, al minut 74,
es va produir el moment fundacional, l'alfa, el bateig
d'or, l'Origen: Messi va fer els primers passos des-
prés de saltar al camp en substitució de Fernando
Navarro. Duia el número 14 a l'esquena, tota una
premonició cruyffista. Mentre s'encaminava cap a la
zona del camp que l'entrenador li devia haver assignat,
el comentarista de la televisió portuguesa va dir:
«A Catalunya diuen que els recorda Maradona».

Ara aquesta afirmació ens sembla lògica i fins i tot
té un punt previsible, però aleshores devia sonar molt
arriscada. Messi tenia 16 anys, 4 mesos i 23 dies. Era
el tercer jugador més jove que debutava en el primer
equip, després d'Haruna Babangida —a qui va fer
debutar Van Gaal amb 15 anys, 9 mesos i 11 dies— i
després de la llegenda Paulino Alcántara, el gran da-
vanter que va marcar tres gols en el seu debut, el fe-
brer de 1912, quan comptava 15 anys, 4 mesos i 18
dies.

Aquestes xifres de rècord, una constant a la carrera de Messi, potser enterboleixen altres aspectes més reveladors d'aquell primer cop. Com si el passat s'entestés a jugar amb el present, l'entrenador del Porto d'aleshores era José Mourinho. Luis Enrique, ja ho hem dit, aquell dia jugava de davanter centre i era el capità del Barça. Messi va situar-se de mitja punta —o d'*enganche*, com li agradava dir a ell— i al minut 80 va rebre una passada en profunditat de Luis Enrique que va estar a punt de convertir en gol. Uns minuts després, va robar una pilota al porter i ho tenia tot franc per marcar, però es va estimar més passar-la a un company i la jugada no va prosperar. Es pot dir que Messi va aprofitar al màxim aquells vint minuts i va estar molt participatiu, inquiet i perillós. L'endemà, la secció «Uno x uno», a la crònica del *Mundo Deportivo*, li donava tres estrelles, el qualificava de «tècnic» i deia: «Jugó de Ronaldinho. Tuvo dos goles en sus botas».

Aquell dia, junt amb Messi, van debutar uns quants joves més, promeses del Miniestadi que reclamaven una mica de protagonisme. Hi havia Oriol Riera, que avui marca gols amb els Wanderers de Sydney, a Austràlia. O Tiago Calvano, un brasiler que jugava amb el Barça B i després ha passat per Alemanya, Suïssa, Austràlia i els Estats Units. O Manel Expósito, un altre rodamon que també va anar a Austràlia i ara juga a la segona divisió belga. O Jordi Gómez, juvenil com Messi, que aviat va passar al futbol anglès i avui és al Levski de Sofia, a Bulgària. Tots ells voregen la trentena, han fet carreres força més dis-

cretes que la de Messi, però segur que recorden la tarda que van debutar amb el primer equip. «¿T'he parlat mai del dia que Messi i jo vam jugar per primer cop amb el Barça?», diuen, i saben que ja s'han guanyat l'atenció durant els pròxims deu minuts.

UN NEN

Tot futbolista professional ha sigut, abans que res, un nen amb una pilota. Un nen que vol xutar alguna cosa. A vegades no li cal ni un contrincant, n'hi ha prou amb una paret, una mena de porteria o les ganes de tocar pilota. La sort de Leo Messi és que tenia dos germans més grans —Rodrigo i Matías— i tres cosins amb qui feia partidets, allò que a l'Argentina en diuen un *picadito*. Coincidien molts diumenges a casa de la seva àvia materna, Celia, i jugaven matí i tarda. Tots vivien al mateix barri de Rosario i tots, també, van anar fent el mateix recorregut: primer, de ben petits, jugaven al Club de Fútbol Grandoli, a prop de casa seva, i després van passar a Newell's Old Boys.

A vegades, quan critiquen el rol de Messi a la selecció argentina, els aficionats més fonamentalistes li retreuen que el seu futbol no tingui un origen de carrer, de descampat on es juga o, com en diuen ells, *potrero*, sinó *de villa*, és a dir, d'asfalt i ciutat. És una apreciació equivocada. És veritat que Messi va trobar de seguida, als cinc anys, un club que li donava un ritme de joc més pausat, en partits de set contra

set, però com tots els nens aprofitava qualsevol moment per jugar a futbol. Una de les seves professores recorda veure'l venir pel carrer, en direcció a l'escola, sempre amb una pilota als peus. Contra el prejudici envers el futbol de ciutat, hi ha els records de Jorge Valdano. Nascut a Las Parejas, una barriada de l'extraradi de Rosario, Valdano també va fer els primers passos com a jugador de Newell's, i en una entrevista definia així la seva infantesa futbolera: «Yo salía de mi casa y me encontraba con un campo de fútbol de mil kilómetros cuadrados: una llanura sólo interrumpida por alguna vaca y algún árbol, todo lo demás era campo de fútbol».

El món vist com un terreny de joc infinit. És una imatge de llibertat que ens esperona la imaginació. Quantes vegades no hem sentit històries de jugadors brasilers, colombians o argentins d'origen humil, que es van fer al carrer, a les platges, jugant descalços a la favela, amb una pilota mig desinflada. És una imatge mítica, que ens agrada perquè apella a la nostra infantesa, a una nostàlgia del futbol sense la parafernàlia professional d'avui dia. Al passadís de casa. O al pati d'un amic. Partidets de dos contra dos. Tres contra tres. Una porteria feta amb dos jerséis. Pot ser que, per contrast, allò que sobta més de Messi siguin els vídeos de quan començava. Com si tot ja estigués escrit abans. Pertany a una generació que ja va ser filmada en vídeo i no ens cal imaginar com jugava aquell nen, sinó que el veiem als cinc anys, a punt de fer-ne sis, en un camp de terra del seu barri, al Grandoli, i el que veiem ja és espectacular. El que ara ex-

plicaré us farà venir ganes d'anar a Youtube: Messi és el més nyicris de l'equip, però ja porta el 10 a l'esquena. Potser és cosa del seu pare o potser és que té un entrenador que hi entén. Quan la pilota es posa en moviment, tots els nens la busquen, hi van al darrere, no hi ha gaire organització ni defensa, tots volen xutar com sigui. Corren sense ritme i es paren quan es cansen. Tenen cinc o sis anys, què voleu. Enmig d'ells, però, hi ha aquell altre nen que fa com ells i alhora és diferent, en sap, li surt bé. Busca la pilota i, quan l'agafa, ja no la deixa. Només el paren si li fan falta. Si no, corre, dribla, fa una sotana i xuta a gol. L'equip contrari centra del mig del camp: ell els pren la pilota i torna a fer una jugada de gol. Ho celebra una mica i va cap al seu camp amb una actitud concentrada, corre amb els braços enganxats al cos. I sant tornem-hi.

És la prehistòria del Messi que coneixem. Hi ha pares que filmen les festes d'aniversari dels seus fills o les vacances a la platja, i n'hi ha d'altres que filmen els nens quan juguen a futbol. A mesura que Messi s'ha anat convertint en l'estrella que és ara, han sortit més i més records de la gent que el va conèixer aleshores. Com per exemple la família Méndez, de Lima, que guarden la primera samarreta que Messi va regalar com a futbolista. Era de Newell's, vermella i negra. El primer cop que sortia del seu país, Messi va anar al Perú per jugar el torneig internacional La Amistad i es va hostatjar a casa dels Méndez. La primera nit li van donar per sopar un pollastre a la brasa, massa especiat, i se li va posar malament.

L'endemà semblava que no podria jugar, però a l'últim moment va beure una gasosa i es va recuperar. Són aquella mena de detalls que es recorden. Van guanyar el primer partit 10-0 i ell va fer vuit gols. A Youtube també hi ha imatges d'aquell campionat que al final Newell's va dominar. Han passat quatre anys des del principi i ara Messi ja en té nou. Continua sent el més baix de l'equip, però el joc ja s'ordena millor al seu voltant, i sempre és ell qui crea el desequilibri. Un defensa allunya una pilota bombejada. El nen Messi la baixa amb un control precís, dribla un defensa que en fa dos com ell i xuta a gol. La celebració ja és de jugador gran, els seus companys se li llancen a sobre i criden d'alegria, barregen «olé, olé, olé!» amb «Leo, Leo, Leo!».

L'arribada a Barcelona, als tretze anys, catapultarà totes aquestes sensacions. Una de les coses més fascinants de veure vídeos de quan juga amb els cadets del Barça, amb els juvenils, és que en molts aspectes ja era igual que ara. Com si hagués rebut tot el talent de naixença, com si traspassés el temps amb totes les qualitats intactes. Feia jugades, dríblings, xuts, posava el cos d'una manera determinada i rematava com si ja fos el d'avui, i el veritable misteri és allò que no recullen els vídeos: aquell dia a Rosario en què va fer el primer dríbling, el primer xut, la primera celebració d'un gol.

Al vídeo del *potrero* de Grandoli, cada cop que el Messi de cinc anys marca un gol se senten unes veus que ho celebren cridant. Hi ha un moment en què avança pel camp, en una jugada molt vertical, i algú

crida: «Demuestra, Leo, demuestra, demuestra...», mentre va esquivant contraris. Podria ser la veu de la seva àvia Celia. Ella era la que portava els seus nets a entrenar, i també és la que va convèncer l'entrenador perquè el fes jugar des de tan petit. Celia va ser la seva primera influència, i això que va morir quan Messi només tenia onze anys. Encara avui, cada cop que celebra un gol, alça la mirada i assenyala cap al cel en record de la seva àvia, i és com si aquest gest traspassés els anys, reculés en el temps, i nosaltres veiem el mateix nen d'aleshores.